

Jens Hyldvang og Taiko viser forsvarsarbejde i Bella Center for en talrig og interesseret skare af tandlæger og tandteknikere på kongres. Karsten Nielsen er figurant. (Foto: Lotte Albret Wissing).

En verdensnyhed i Bella Center

- eller: Hvad er det egentlig med den tand?!

Af Lotte Albret Wissing

Som hobbyforening og samlingspunkt for schæferhunde har Schæferhundeklubben naturligvis interesse i at formidle viden om og kendskab til vores race. Desværre gengiver medierne ikke altid information om vore hunde og vore aktiviteter helt, som vi havde forestillet os.

Landsformandens indlæg om pressens fejlfortolkning af en sag om indoperation af en kunstig tand på en schæferhund er netop sådan et eksempel. Naturligvis uddanner vi ikke angrebshunde, og naturligvis fik Jens Hyldvangs søde hund Taiko ikke indsat et nyt revolutionerende tandimplantat, fordi han ellers ikke kunne lave hverken

"angrebs-" eller forsvarsarbejde. Det ved vi, det ved Jens og dyrlægen, og det ved de fornuftige læsere og seere, der ikke tager al "revolverjournalistik" for pålydende. Men desværre fik resten af befolkningen et forkert indtryk af schæferhunden og klubbens vigtige arbejde med hundene.

Vi kan ikke gardere os 100% imod, at medierne blæser tingene ud af proportioner, for vi skal være klar over, at de ofte har en anden dagsorden end os. Jens og Taiko blev helt uvidende fanget i en journalistisk agurketid, hvor en historie af interesse for et mindre publikum blev tilføjet lidt rigeligt "krydderier" for at sælge flere aviser og skaffe flere seere og lyttere. Det er synd, og det kunne være sket for os alle sammen. Jeg

er derfor glad for her at kunne bringe en både rigtig og mere saglig præsentation af det, der virkelig var en verdenssensation, og som tiltrak sig helt uventet interesse på en tandlæge- og tandteknikerkongres i Bella Centret den 12. april. Da fik Jens Hyldvang og Taiko nemlig mulighed for at råde bod på noget af medie-miseren. Dels ved at vise noget forsvarsarbejde for at demonstrere tandens holdbarhed og styrke over for de mange fagligt særdeles interesserede tilskuere, og dels ved at Taiko bagefter gik på rundtur blandt publikum som sød klappeskagehund med store dådyrøjne og fik afvist enhver mistanke om "angrebshund". Endelig forklarede en dyrlæge udførligt om indgrebet og afviste, at det var en nødvendighed for at lave forsvarsarbejde.

Tanden M1+ (409) mangler. Den var blevet trukket ud to måneder tidligere pga infektion. (Foto: Niels Dencker).

Det er en Metal-keramik krone, som er skruet fast på tre AstraTech implantater, der er vokset fast i kæben. (Foto: Niels Dencker).

Et røntgenkontrol billede af den færdige tand sidende i kæben. (Foto: Niels Dencker).

Billede af bunden to måneder efter indsættelse af kronen. Hunden sidder med åben mund, og tanden er synlig i den højre underkæbe. (Foto: Niels Dencker).

En rådden tand

Det hele startede såmænd med en rådden tand, en stor rovtand i undermundens. Tanden tilhørte Perlebo's Eldo, Taiko blandt venner. Jens Hyldvang fra Kreds 2-Amager fortæller: - Taiko er 2 år. Det er min første hund, og jeg har haft ham, fra han var 8 uger. Han er en helt almindelig dejlig og glad familiehund med et stille og roligt væsen. Desværre gik der betændelse i hans tandkød - han havde sandsynligvis fået tygget en splint af noget knogle eller plastik ned mellem tandkødet og tanden, og så var der gået betændelse i tandroden. Jeg opdagede det for ca. 1 år siden ved, at han begyndte at få dårlig ånde og stank ud af munden. Ved nærmere undersøgelse opdagede jeg et sår i tandkødet og kontaktede dyrlægen. Jeg afleverede ham på Dyrehospitalet i Valby om morgenen og fik over middag at vide, at det var nødvendigt at trække tanden ud.

Man kan da ikke sætte en kunstig tand i en hund?!

Dyrlægerne var bekymrede for, at den manglende tand ville resultere i et skævt bid med deraf følgende slidgigt. Derfor blev Jens Hyldvang efterfølgende kontaktet af dyrlæge Jens Ruhnau, som foreslog en kunstig tand for at forebygge dette. Det kunne Jens Hyldvang slet ikke forestille sig: - Dyrlægen må være vanvittig, tænkte han først, - man kan da ikke sætte en kunstig tand i en hund! Og hvad mon det ikke koster?! Og hvad så med at træne forsvarsarbejde - kan den holde til det?

Men han blev overbevist, da han forstod de medicinske årsager til indgrebet og fik at vide, at hele den bekostelige behandling, inklusive udgifter til dyrlæger og en mennesketandlæge, ville blive sponsoreret, og at den kunstige tand ikke ville være nogen hindring for at fortsætte Taiko's brugstræning. Så behandlingen blev gennemført af dyrlæge Jens Ruhnau sidste sommer.

En fuldtids tand-dyrlæge

Dyrlæge Jens Ruhnau har ikke sin egen klinik, men fungerer som fuldtids tanddyrlæge som konsulent for andre dyrlæger, dvs. han kører rundt på andre klinikker på Sjælland og i Sverige og laver tandbehandling på dyr. Han har alt nødvendigt udstyr med i sin bil. Det eneste, dyreklinikkerne skal levere, er et bord med en bedøvet patient på. Om Taiko's tilfælde fortæller Jens Ruhnau: - Jeg så Taiko den 24. april 2001, hvor han efter aftale kom ind på Dyrehospitalet i Valby, så vi kunne se, om der var nok knogleophejling til, at vi kunne lave en stifttand på ham.

Frygt for skævt slid af kæben

Men hvorfor overhovedet lave en kunstig tand på en hund?

Dyrlæge Jens Ruhnau fortæller: - Hjørnetænderne og rovtænderne - de store kindtænder - er det, vi kalder essentielle tænder for hunden. Hjørnetænderne er væsentlige, fordi dem bruger hunden i al fangst og leg, som også har et vigtigt socialt element. De store rovtænder bruger hunden til at tygge med. Og hvis hunden, som Taiko, mangler den store kindtand i undermund, så begynder den at tygge med den anden side af kæben. Det bevirker, at den store kindtand, der er tilbage i den ubrugte side, danner en masse tandsten og parodontose. Derudover får hunden på langt sigt et skævt slid af kæben. Man ved fra mennesker, at det kan give slidgigt og smerter i kæben.

De etiske betragtninger

Det er vigtigt for dyrlæge Jens Ruhnau at pointere, at han ikke ville have lavet operationen under alle omstændigheder: - Ifølge dyreværnsloven må dyrlæger ikke lave kosmetiske operationer på hunde, der skal være en medicinsk indikation for det. Den mener jeg er til stede, når det drejer sig om en hjørnetand eller en af rovtænderne. Det er væsentlige tænder for hunden, og dem vil jeg til enhver tid lave en krone eller implantat på, hvis de mangler. Vi kan ikke måle på Taiko om 5-6 år, om han har ondt i sine kæber, fordi han har tygget skævt. Så det er den dyrlægemæssige etiske indikation for at lave tanden. At han så bliver en glæder hund, fordi hans brugstræning igen fungerer optimalt, er for mig en sidege-

vinst. Hunden lever udmærket uden alle de øvrige tænder, og der ville jeg ikke kunne forbedre dens livsværdi nok til at retfærdiggøre at bedøve den tre gange og sætte en kunstig tand på.

En funktionsdygtig verdensnyhed

Taiko's stifttand er altså en verdensnyhed. Dyrlæge Jens Ruhnau forklarer hvorfor: - Det nye ved det er, at man har sat en krone på et implantat. I implantaternes "barn-dom" var de forsøgsdyr, man testede implantatets skruer på, inden man satte dem i menneskemunde, faktisk hunde. Man fandt ud af, at hunde ikke afstødte de skruer, der blev opereret ind i kæberne på dem, og efterfølgende forsøg har vist, at mennesker heller ikke afstøder dem. Det er ikke tidligere beskrevet, at man har forsøgt at sætte en krone oven på skrueerne og faktisk lave en tand, som kan fungere på en hund. Og selv om kosmetiske operationer er forbudt på hunde, hvilket er vigtigt at holde fast i, betyder det jo ikke, at vi ikke må lave en pæn tand på Taiko. Men vi har primært lavet den, så den er funktionel. Den keramik, som er lagt på, for at tanden skal se pæn ud, er papirtynd. Inden under den ligger der en guldkrone, så hvis Taiko af en eller årsag skulle gå hen og knække keramikken på tanden, så har han en fuldstændig og fuldt funktionsdygtig guld-palladium-tand indenunder.

En hundeejers bekymring

Jens Hyldvang har ikke været helt tryk ved, at Taiko skulle bedøves tre gange. Men dyrlægerne forsikrede, at de nok skulle give Taiko en grundig undersøgelse inden narkose. Og da Taiko var en ung hund - 1 år gammel sidste sommer - var der de bedste muligheder for at komme sig hurtigt ovenpå operationerne. Jens kan ikke mærke den store forskel på sin hund før og nu, men Taiko har altså heller ikke måttet undvære sin tand så længe.

På spørgsmålet om han ville gøre det igen, på Taiko eller en anden hund, svarer Jens Hyldvang: - Hvis jeg selv skulle betale for det - nej! Og der har været meget arbej-

Dyrlæge Jens Ruhnau, til højre, fortæller historien om Taiko's nye revolutionerende tand. (Foto: Lotte Albret Wissing.)

de med det og meget stress og bekymring med bedøvelserne. Omkring jul gik der lidt betændelse i den nye tand, fordi han fik tygget noget op i, det blødte en del og var svært at stoppe. Det var ikke særlig rart. Dyrlægen vil også gerne have, at jeg børster mellem tanden og tandkødet 4-5 gange om ugen med en speciel spids tandbørste. Det tager kun 5 sek., og Taiko har såmænd vænnet sig til det.

En investering i fremtiden

Dyrlæge Jens Ruhnau er interesseret i at afprøve implantatet på andre patienter for at sikre, at det er en brugbar behandling. På længere sigt håber man på at kunne gøre metoden nemmere, så man kan lave hurtigere afstøbninger og mindske antallet af bedøvelser. Derved kunne behandlingen også gøres billigere, så flere kunne få glæde af den. I dag ligger omkostningen pr. hund på omkring 40-50.000 kr. I Taiko's tilfælde er den nye tand sponsoreret af AstraTech, som producerer implantatskrueerne.

Og efter opvisningen var Taiko populær hos damerne - Jens viste med glæde den nye tand frem til dem alle... (Foto: Lotte Albret Wissing.)